

# Brinimo o pripravnicima

*Tijana Vidović, viša savjetnica za predškolski odgoj u Agenciji za odgoj i obrazovanje, tajnica povjerenstva za polaganje stručnih ispita u Dječjem vrtiću Ivane Brlić-Mažuranić, Zagreb*

*Viša savjetnica u Agenciji za odgoj i obrazovanje, Tijana Vidović, s nama je podijelila neke situacije koje su često vezane uz neizvršavanje obveza tijekom prijave stručnog ispita. Vjerujemo da vam njezini savjeti mogu pomoći u unapređenju kvalitete rada s pripravnicima.*

Cilj je stručnog ispita utvrđivanje profesionalne, poglavito metodičko-didaktičke i pedagoško-psihološke osposobljenosti pripravnika<sup>1</sup> za samostalan odgojno-obrazovni rad. Ovako definiran cilj izgleda doista zastrašujuće jer se od pripravnika očekuje puno. No uzmemo li u obzir da pripravnik ima određeno iskustvo rada u vrtiću, da je odradio godinu dana odgojno-obrazovne prakse, da je stručnu literaturu čitao i na fakultetu te da je imao mentora i povjerenstvo za stažiranje, zahtjevi i očekivanja koja stavljamo pred pristupnike nisu nerealni. Osim stručnih kompetencija, od pripravnika se na ispitu očekuju i osobne kompetencije (njegova motiviranost za rad s djecom rane dobi, kvalitetna komunikacija s djecom i odraslima, pristojan i primjeren stil odijevanja, primjena temeljnih postulata pristojnosti, jasno izražavanje na hrvatskom standardnom jeziku). Iako ove stvari možda nisu propisane Pravilnikom, svakako pridonose profesionalnom odnosu prema pozivu i važne su jer je odgajatelj djetetu model.

<sup>1</sup> Zbog jednostavnosti i preglednosti teksta korištene su imenice muškog roda 'pripravnik', 'mentor', 'ravnatelj', uz napomenu da se te imenice odnose na oba spola.

Pravilnik jasno određuje sve uvjete stažiranja i polaganja stručnog ispita. Potrebno ga je proučiti kako bi svim sudionicima procesa stažiranja bile jasne njihove obveze, prava i odgovornosti. Navest ćemo stoga neke karakteristične situacije koje prate prijavu za stažiranje i za polaganje stručnog ispita. Od pripravnika očekujemo da sami provjere jesu li u vrtiću prijavljeni za stažiranje i kasnije za stručni ispit, no i pravna služba vrtića mora ispuniti svoje obveze prema pripravniku. Temeljni dokument koji određuje tijek stažiranja i polaganje stručnog ispita je *Pravilnik o načinu i uvjetima polaganja stručnog ispita odgajatelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću* (Narodne novine 133/97.). Ovim Pravilnikom je određen sadržaj, načini i uvjeti ostvarivanja pripravničkog staža i polaganja stručnog ispita odgajatelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću. Iako je Pravilnikom jasno definiran postupak ostvarivanja pripravničkog staža i polaganja stručnog ispita, u praksi se često susrećemo s različitim problemima. Ovdje navodimo neke od njih i prijedloge mogućih rješenja. Iskustvo više savjetnice za predškolski odgoj u Agenciji za odgoj i obrazovanje pomoglo mi je da shvatim koliko

je državni stručni ispit vrlo ozbiljan i važan trenutak u profesionalnom životu svakog odgajatelja i stručnog suradnika, te da postoje i oni ljudski momenti koji ga olakšavaju. Kad sam bila pedagoginja u vrtiću, to mi nije bilo u potpunosti jasno.

Sada znam da sve više savjetnice brinu o pripravnicima u dječjim vrtićima, može ih se kontaktirati telefonom, mailom i pitati sve što vas zanima. Organiziraju se stručni skupovi namijenjeni pripravnicima s temama koje se tiču stažiranja i stručnog ispita. Vrtići u kojima se polažu stručni ispiti brinu o svim potrebama pripravnika u postupku polaganja stručnog ispita, a i članovi povjerenstva za stručne ispite nisu tako 'strašni' kako se priča. Razumiju ispitnu situaciju i tremu koja se javlja u tim trenucima. Stoga, dragi pripravnici, za početak dođite na stručne skupove namijenjene vama jer ćete tamo upoznati sve ljude koji će vas čekati na stručnom ispitu, pa će strah od nepoznatog biti manji, a vidjet ćete kako je i nama stalo da vi dobro odradite svojih godinu dana stažiranja i položite stručni ispit.



Cilj je stručnog ispita utvrđivanje profesionalne osposobljenosti pripravnika za samostalan odgojno-obrazovni rad



<b>vrlo često se događa da u vrtiću...</b>	<b>što učiniti?</b>
Nije imenovano povjerenstvo za stažiranje.	Učiniti to što prije.
Stožiranje uopće nije prijavljeno ili je obrazac za prijavu stažiranja dostavljen uz prijavu za stručni ispit.	Prijaviti pripravnika, pa makar i sa zakašnjenjem.
Nije izrađen program stažiranja.	Učiniti to što prije.
Neprijavlivanje stažiranja kod kraćih zamjena.	Obavezno prijaviti pripravnikovo stažiranje, pa makar i za zakašnjenjem.
Nepotpuna ili zakašnjela prijava stažiranja.	Naknadno, pa makar i sa zakašnjenjem, upotpuniti prijavu.
Nije realiziran program stažiranja.	O tome izvijestiti Agenciju za odgoj i obrazovanje i navesti razloge nerealiziranosti programa.
Nije imenovan mentor.	Ravnatelj mora imenovati mentora. Potrebno je o ovome izvijestiti Agenciju za odgoj i obrazovanje.
Mentor ne ispunjava svoje obveze.	Pokušati dogovoriti sastanak uz zamolbu da se mentoru objasne njegova zaduženja i odgovornosti.
Imenovanje osobe za mentora koja ne zadovoljava uvjete za mentorstvo.	Mentor može biti i osoba koja nije promovirana u zvanje odgajatelj-mentor, ali mora biti istog ili višeg stupnja stručne spreme od pripravnika, imati položen stručni ispit (nije uvjet ukoliko to prema Zakonu u odnosu na vrijeme zapošljavanja nije bio dužan učiniti). Ako mentora nije moguće imenovati u vrtiću u kojem pripravnik stažira, imenuje se mentor iz drugog vrtića.
Ravnatelj ne nadzire stažiranje.	Pokušati dogovoriti sastanak Povjerenstva na kojem će biti objašnjena odgovornost i zaduženja ravnatelja, a u skladu s Pravilnikom i Poslovnikom o radu povjerenstva za stažiranje odgajatelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću.
Agencija za odgoj i obrazovanje nije obaviještena o prelasku pripravnika u drugi vrtić.	Obavijestiti Agenciju što prije i dostaviti izvješće o obavljenom dijelu stažiranja.
Uz prijavu za stažiranje nije dostavljen program stažiranja ni izvješće o ostvarenom pripravničkom stažu.	Makar i sa zakašnjenjem, obavezno dostaviti program stažiranja i izvješće Agenciji za odgoj i obrazovanje.
Ravnatelj vrtića je i stručni suradnik (ima dvije uloge u povjerenstvu za stažiranje).	Povjerenstvo za stažiranje čine: ravnatelj vrtića u svojstvu predsjednika, mentor pripravnika i stručni suradnik vrtića. Ako vrtić nema stručnog suradnika za člana povjerenstva, imenuje se stručni suradnik iz drugog dječjeg vrtića.
Nepotpuna prijava za stručni ispit, nedostaje potrebna dokumentacija.	Uz prijavu obavezno treba priložiti: <ul style="list-style-type: none"> <li>- izvješće o rezultatima stažiranja (PO-2);</li> <li>- prijavnicu za polaganje stručnog ispita (obrazac PO-3);</li> <li>- ovjerenu presliku diplome o stečenoj naobrazbi;</li> <li>- presliku radne knjižice.</li> </ul>
Stručni ispit nije prijavljen na vrijeme.	Ispit se prijavljuje najkasnije 30 dana prije ispitnog roka. Ukoliko prijava kasni, pristupnik će biti uvršten u sljedeći ispitni rok za koji je potrebno poslati novu prijavu.
Neispunjeni uvjeti za pristupanje stručnom ispitu (npr. pristupnik nije stažirao godinu dana nego manje).	Ne prijavljujte stručni ispit prije nego se ispuni uvjet jednogodišnjeg stažiranja.